

MONTES



MONTES, Hannoniæ vrbs potens & ampla, de qua hunc in modum Iacobus Lessabæus in Hannoniæ descriptione: Iulium Cæsarem, rebus alioqui foelicissimè gestis, tradunt obsidione Belgensi multa clade fatigatum, aliquantisper supersedisse, intereaq; eo loci penetrauisse, ubi in edito colle Panis fanum erat. Aemox cum montem vallis & ligneis propugnaculis, vti earum rerum materia suppetebat, velut præsidio futurum, instruxisse: Porro Hunnis, Pannonijs (quibus à Pane nomen remanserat) Rhetijs, & id genus fortunæ adunatis viris, qui tum palantes suo quisq; more agebant, huc summum erat oraculi gratia confugium, donec nominatissimi terra mariq; Ducis Iulij adventu, ex fano castrum haberi cœpit. Post supremum Brunulphi diem, qui eam arcem obtinuerat, tradita rebus habent Alberico, Sigiberti Austrasiorum regis (Austrasiam intra Oceanum, Mosam, & Scalden tum posuere) ad recuperandas mortuo Dagoberto possessiones adiumento, vnde & filiam eius sibi matrimonio copulauit. Alberico tandem libuit ocium arcis instauratiōe oblectare, maximè autem turris, cui ex suo nomine vocabulum indidit, quamquam alijs placet ad Albonem eam referri. Secus Castrum locus erat, quem Sanctæ habitationis gratia, Gislenus Antistes Valdetrudi designarat, ubi iam miraculis quoque conspicua erat. In eo Sigibertus ædem Deiparæ construxit, sanctimonialesque ex Valdetrudi ædícula opima sorte asciuit. In arce Montana Prætor ex ordine Torquatorum Principem agēs, ius dicit, noxios & patriæ interdictos ciuitate donat. Penes eundem creandi in annos singulos Montani senatus, sub ferias Ioannis prædianias Mense Iunio ius est. Tradunt Carolum Magnum donasse Montes Metropolitano munere, Cæsareisq; priuilegijs firmasse. Iam ex ipsa vrbs nomenclatura intellectum oportuit, præcipuam vrbs faciem nunc in colles assurgere, nunc vallibus deprimi. Ad fori crepidinem fons est, magno totius populi commodo procul ductus. Nam supra Dionysij, in Broceria, paludes ortum habet, ligneis fistulis grauissima arte compactis, quæ fluuium Haniam, & citeriorem siluulam transmittunt. Alluitur oppidum Trulla fl. paruo admodum vsui in vehendis, euehendisq; mercibus, nisi huic rusticana ex superiori parte palus, suas aquas hebdomadatim foeneraret. Primo quàm Montes reliquit lapide, Trulla immiscetur Hania, hincque toto nomine ei Trulla cedit Condatum vsque. Vrbs paucis supra sæculis, & virore, & ædium frequentia, ad maximum numerum locupletata, opibus quantum facies ipsa pollicetur, non inferioribus. Frequens ad Francfordianum & Anuerpianum mercatus profectio, idque sagariæ negotiationis gratia, quarum textrinarum ingens copia. Oppidum, si quod aliud natura & propugnaculis munitissimum, fossa vndique circumdatum, & vna haud temerè parte obsidionis impatiens. Gens ab huius ætatis vitijs, ne dicam, prorsus aliena, sed tamen comitatis & beneuolentiæ magistra, in tractandis amicis, & excipiendis hospitibus, summam agnosceres humanitatem. Immo mecum contenderes, quorūdam ædes, munificentia ac liberalitatis officinas potius, quàm priuatas domos, optimo iure, censerī posse. Vt autem templorum Anacephala os in traham in compendium: Curiata sunt, Valdetrudi, Germani, Nicolai, Elizabethæ, ac rursum Nicolai in suburbanis Berræ montis appellatione, circumlatis cum eo, quoddam est Valdetrudi Xenodochio finitimum, Beghinagium dicunt. Ceterum habet S. Franciscus sodalitiū virile, habet item fœmineum. Augustino sacra est, quæ dicitur Vallis scholarum. Eidem Antistiti addictæ sunt etiam virgines, quas à pullis vestibus, vulgus Nigellas appellat, haud tamen nigris moribus: nam vita integra omnem sinistram opinionem sustulit. Magdalenæ Sacellum est, cum publicis ædibus, excipiendis puellis, quæ sicut exhibuerunt membra sua seruire immunditiæ ad iniquitatem, ita decreuere impedire iustitiæ in sanctificationem. Harum laboris ac arummarū hic scopus est, ad stare, succurrere, inuigilare pesti lenti lue correptis. Quia in re strenuam nauant operam, ubi malum, volentibus superis, grassari cœperit. Proximus est locus eorum, qui tertium Franciscanorum ordinem indepti, Minimi vocantur. Egressis vrbe, offert se iucundissima deambulatio, & ferè quaqua uersum ornatissima suburbia, vt ne dicam de siluis, in quibus nec frondium virore, nec animum garritum desideres, cum riger æstiuus hirsutus capus aristis. Huc vsque Lessabæus. Porro, superioribus annis hæc vrbs, grauissima belli ciuilis incōmoda sentijt. Cum etenim anno salutis 1566. plebs religionis prætextu, petulantissima concionatorum lingua ad horrendam rerum sacrarum, cultusque diuini profanationem incitaretur, ijsq; motus, exiguo postmodū tempore (concionatoribus profligatis, & peregrino, nouo, atq; heretico religionis exercitio è templis amoto, sacrilegis etiam plurimis aut in vincula coniectis, aut laqueo suffocatis) à Regia sorore Margaritha Parmensi sedarentur, vt æterno silentio prorsus obrui potuissent videri potuerint, nisi Albani seueritas, & Hispanorum militū intoleranda tyrannis cicatricem obductam post se fricuisset, & exitiali funestoq; bello occasionem dedisset. Is enim dux Regis sorori successor, cum Gubernatoris Belgici potestate, in has prouincias missus, ubi eas pacatas, magno stipatus exercitu ingressus est, primum infirmas Geusiorum motuum reliquias, partim iudiciorum seueritate, partim armis domuit, deinde præsidia locis opportunis aduersus vim omnem disposuit, tam catholicis & ecclesiasticis Geusiorum furoribus grauitè ante læsis, quàm ijs, qui Regiam maiestatem vehementer offenderant, sine discrimine æquè molestem, infasta tributa subditis vniuersis frustra deprecantibus imperare pertinaciter cepit. Vnde factum est, vt potior eorum pars, atrocissimis Hispanorum militum iniurijs grauissimè exacerbata, defecerit prorsus, & omnem salutis & libertatis recuperandæ spem, in armis posuerit. Quibus innumera proscriptorum & exulum multitudo, non ex plebe tantum, sed etiam ex nobilitate Belgica sese coniunxit. Et in his Auriacus Princeps cum fratribus Nassouijs, præcipuum locum obtinuit, qui magnas Germanorum copias in Gelriam, Brabantiam & Hannoniam fratri Lodouico, qui Montes Hannoniorum inuaserat, & in ea vrbe grauitè obsessus ab Albano tenebatur, mox adduxit. Sed quum Lodouicus à Gallis desertus, tandè se dederet, & exercitus Principis, Agrippinensis Archi-Antistitis præsidio, fusus fugatusq; esset: debellatum planè videri tum poterat, nisi, quod insequuta deinde Mechlinæ, Zutphanæque direptio, & iniusta Hardensium cades, contra pacta iusque gentium perpetrata, nutantes Hollandorum & Zelandorum animos, qui soli victoris exercitu superandi restabant, tot fociorum stragibus exacerbatos, extrema pro salute tentare compulerint. Hæc ex rerum Hispaniarum annalibus auctis excerptissimus.

ATREBATVM



ATREBATVM, Artesiæ, cuius gens Iulio Cæsari Atrebat, vrbs est maxima, & metropolitica dignitate clara, & adeo, cum naturali situ, tum propugnaculorum, murorum, & turrium præsidio munita, vt omnium sententia, non nisi longissima obsidione expugnari facile queat. Ea propter, non immeritò Iacobus Meyerus, Annalium Fland. lib. XV. scutū, vallum, & murum totius occidentalis Flandriæ, Atrebatum nominat. Vrbs ipsa duas in partes, peculiari murorum ambitu, est diuisa. Quarum altera Episcopo, altera Principi adscribitur. Illa pulchra aspectu, sed minor, magnifica Cathedrali Ecclesia, in honorem B. Mariæ virginis ædificata, conspicua est. In qua permultis libris manuscriptis instructa Theologica bibliotheca videtur. Hæc autem multo amplior, pulcherrimarum ædium nitore, platearum latitudine, & foro imprimis spatiofo, commendabilem se reddit. Quin etiam Abbatia S. Vasto consecrata, quæ opum magnificentia, reliquas monachorū societates superat, inclarescit. Aedes, ciuium habitationi destinata, præter commoditates alias, vinarias cellas longè maximas & amplissimas habent, quæ obsidionis tempore, incolis latibulo sunt. Si quis plura de hac vrbe desiderabit, is absolutissimam Guicciardini descriptionem consulat, quæ auido lectori abundè satisfaciat.